

TORONTÁL

Ara: Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vel. Becskerek, Obiliteva (Zapolya) u. 1
75
para

Telefonszámok:
Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21
Sürgönycim: Torontál, Veliki Becskerek

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
Dr. MARA JENŐ

Az előfizetés ára:
Egész évre . . . 180 D | Negyedévre . . . 45 D
Félévre . . . 90 D | Havonta . . . 15 D
Hirdetések díjszabás szerint
Megjelenik naponta délben

Ara:
75
para

Százezer ember kell a francia mérnökök megvédésére.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, jan. 10.

A francia minisztertanács a jóvátételi bizottsággal egyidőben tárgyal. Amikor a minisztertanács a jóvátételi bizottság döntéséről értesült, elhatározta, hogy a francia csapatoknak utasítást ad a szanckciók végrehajtására. A francia és belga katonaságnak Essenbe való bevonulását csütörtökre várják. A „L'Echo de Paris” szerint a belga megszálló csapat két gyalogsági százalóból, tíz páncélos gépkocsiból, tíz repülőgépből, a francia elővéd pedig harmincezer emberből áll. Radigen, Mülheim, Spelldorf és Duisburg állomásokra állandóan érkeznek csapatok. Düsseldorfban négy francia lovashadosztály és több műszaki csapat vár az elindulási parancsra. Mainz körül fölvonult a nehéz tüzérség. A francia seregek Degoutte tábornok parancsnoksága alatt állanak. A tábornok Duisburgban székel.

A francia kormány a szanckciók végrehajtására vonatkozó szándékát közölte a brit kormánnyal. A francia jegyzék szerint a katonai rendszabályok a legkisebb mértékre szorítkoznak és állítólag csupán a német bányák ellenőrzését végző francia mérnökök védelmére szolgálnak.

Boyden, az Unio megbízottja a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy nézete szerint a német mulasztás nem oly fontos, hogy igazolná a foganatosított rendszabályokat.

A választási agítáció tetőpontján.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 10.

A választási mozgalom újult erővel folyik tovább. Ujabb és újabb nevek kerülnek a felszínre, akik rövidesen komoly jelölteké válnak. A képviselői listák összeállításán most buzgólnak a pártok.

A választások előkészítésére irányuló agítációk különösen a Vajdaságban és Délserbiában igen hevesek. Különösen az uzsicej és pozdrinszki kerületben várható vehemens harc, ahol az előbbi körzetben Trifunovity és Stanity, volt radikális-párti miniszterek, az utóbbiban pedig Davidovity és Veljkovity demokraták küzdenek több-kevesebb eséllyel a mandátumért.

Megkezdődött a Ruhr-vidék megszállása.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Essen, jan. 10.

A francia és belga csapatok mostani állomásukról szerdán reggel hétkor Essen felé indulnak, ahová nyolc óraker megérkeznek. A várost a bevonulásról eddig hivatalosan nem értesítették. A bevonulás úgy történik, mint a háborúban. A csapatok teljes felszereléssel érkeznek. Hetvenhárom vonaton ötvenezer katonát jöhet. Egyelőre Essen, Mülheimot szállják meg, hol Stinnes lakik. Bohum, Gelsenkirchen megszállása esetleg későbbi időpontban fog megtörténni. Goodleer, Köln angol parancsnoka Londonba ment jelentéstételre.

Páris, jan. 10.

A parlamenti körök kijelentik, hogy a német területek megszállása ideiglenes jellegű, amit a németek mulasztásának pótlása esetén azonnal beszüntetnek. A jóvátételi bizottság a hét végén foglalkozni fog a német moratóriummal.

Berlin, jan. 10.

A Ruhr megszállásáról érkező hírek lényegesen ellentmondók. A helyzetkép teljesen zavaros. Annyi bizonyos, hogy a Ruhr-vidék megszállása eddig nem történt meg. Egyre több hang szólal fel a megszállás ellen.

Anglia örül a sikernek!

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, jan. 10.

Beavatott körökből eredő hírek szerint Anglia nem tesz hivatalos lépést és nem tiltakozik a francia eljárás ellen. Anglia a megindított akcióban szerencsés is fog kívánni a francia kormánynak és egyben kijelenti, hogy a sikernek örülne.

Páris, jan. 10.

Belgium, Franciaország és Olaszország között állítólag teljes az egyetértés a Németországban végrehajtható katonai akció tekintetében. Francia kormánykörök véleménye szerint néhány nap múlva Anglia is csatlakozik a szövetségesek munkájához.

Róma, jan. 10.

A római lapok úgy tudják, hogy a francia vámhivatalok a Ruhr-vidék nyugati részén határzár foganatosítását tervezik és a szemet negyvenszázalékos adóilletékkel fogják megterhelni. Franciaország a szanckciók végrehajtása után megkezdte a moratóriumra vonatkozó tárgyalásait, majd a szanckciók helyébe a zálogok lefoglalását foganatosítja.

A „Messagero” szerint Poincaré a garancia formula enyhítését tervezi és a teljes szanckciókat csupán a moratórium feltételeinek a be nem tartása esetén léptetné életbe.

Newyork, jan. 10.

Az Unio kormánya tervezetét terjesztett a francia kormány elé, amelyben egy szakértő bizottság létesítését javasolja. A bizottság feladata volna Németország fizetőképességét megállapítani, hogy ez által módot nyújtson a szövetségeseknek a további eljárásra.

Olaszország nem vesz részt a Ruhr-vidék megszállásában.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, jan. 10.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint Olaszország nem vesz részt a Ruhr-vidék katonai megszállásában, mivel az erőszakos eszközök alkalmazását mindig ellenezte. Olaszország az öt megillető német szénmennyiség biztosítása céljából a megszállott területekre olasz mérnököket küld.

529, London 2462, Páris 36, Milano 2590, Prága 1490, Budapest 020, Beograd 535, Bukarest 275, Varsó 003, Wien 00075, bélyegzett 00076.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 10000, Angol font 12300, Leva 17, Dollár 2625, Francia frank 175, Márka 26, Lira 128, Osztrák korona 370, Lei 1375, Sokol 74, Svájci frank 500, Lengyel márka 1450.

Devizák: Beograd 2775.

TÖZSDE

Január 10.

Beograd. (Zárlat.) London 43825—43775, Páris 0625, Newyork 94, Genf 1784—1782, Szaloniki 101—106, Milano 460—458, Prága 274—273, Berlin 090, Wien 01133, Bukarest 51—50, Szófia 58—56, Budapest 375—370.
1. Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 005, Hollandia 209-75, Newyork

A minisztertanács ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jan. 10.

A minisztertanács pár napi pihenő után tegnap ismét ülést tartott. Az értekezleten főképpen a passzív területek ellátásáról folyt a vita. Majd Vuicsity belügyminiszter beszélt a belügyi helyzetről és a választási mozgalmakról.

A beogradi „Novosti” szerint Ninesity külügyminiszter referált a nemzetközi politikai helyzetről és ezzel kapcsolatosan különösen a Ruhr-vidék megszállásával foglalkozott részletesen. Ninesity kijelentette, hogy a szövetségesek elhatározásának végrehajtása semmi kihatással nincs az SHS királyságra.

A kemalisták bevonultatnak.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Athén, jan. 10.

A kemalista hatóságok husztól negyvennyolc éves korig katonai szolgálatra hívták be a férfitalasságot. Az idegen állampolgárok a katonáskodást azonban pénzzel megválthatják.

Zichy János gróf a szocialisták mellett.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jan. 10.

A magyar nemzetgyűlés tegnap ülésén felszólalt Zichy János gróf, aki kijelentette, hogy a kormánnyal szemben nem viseltetik bizalommal, mert nem látja a kormány által ígért konszolidációt. Zichy gróf ezután a szocialdemokratákkal, a zsidósággal és a konzervatív tényezővel foglalkozik. Nem tartja szerencsésnek a kérelmetlen eljárást, amelyet a kormány a szocialistákkal szemben tanúsít. A kormány álláspontja ezen a téren nagy elkésredést idéz elő. A szocialisták különben is megtérést mutatnak és ezt honorálni kell. A multak tévedéséért nem szabad ma az egész szervezetet sújtani. A szocialistáknak békejobbot kell nyújtani és akkor az állami élet talpraállításában részt fognak venni. (Az ellenzéki sorokban zajos helyeslés.) Majd így folytatta gróf Zichy: Nem célom a zavart okozó zsidóságot védeni; csupán azon keresztény irányzat hitelét kívánom velük szemben védeni és emelni, amelynek hive voltam, vagyok és leszek. A kormány azonban önmagának okoz kárt és szerez ellenségeket, hogyha a zsidóság javát összekeveri, egy kalap alá veszi a zsidóság aljával és így azokat is maga ellen fordítja, akik hasznára lehetnének az országnak.

Néhai Károly király végrendelete.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jan. 10.

Apponyi, Csekonics Iván és Hunyady gróf jelenlétében Andrássy a főudvarnagyi bíróság alelnökének, Makkaynak, borítékba zárva átadta néhai IV. Károly király végrendeletét felbontás végett. A végrendelet Hartensteinben készült és a király maga írta. A végrendeletben intézkedett Ottó extrónörökös és főbbi gyermekének gyámságáról. A gyermekek és így Ottónak is gyámja és a nagykorúságig régens Zita királynő a végrendelet szerint. Halála esetén a pragmatica szankció szerint sorrend lesz mérvadó. Felolvasás után a végrendeletet megőrzés végett a főudvarnagyi hivatalban hátrahagyják.

Befejezték a forgalmi adó behajtását.

A város visszaadja megbízatását a pénzügyigazgatásnak.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 11.

A forgalmi adó kivetési munkálatait mindenütt, Beeskereken is a pénzügyigazgatóság végezte el. A kivetés befejeztével a teljes anyagot átadta a városnak azzal az indoklással, hogy személyzethiány miatt képtelen a behajtással, annak szabályszerű elkönyvelésével és más rengeteg írásbeli munkájával kellő időben elkészülni. A városi adóhivatal, mely a pótdadó és más községi adóval szintén túl van terhelve, ezt a nehéz feladatot — más megoldás hiányában — kénytelen-kelletlen magára vállalta, de most munkájának befejeztével a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, hogy megbízatásáról rövid időn belül lemond.

Az elterjedt hírekkel kapcsolatban megkérdeztük Stefánovity Milos pénzügyi tanácsost, aki kijelentette, hogy a megbízatás visszaadásáról szóló kombinációk megfelelnek a valóságnak. Az adóhivatal nyolc napon belül elkészül véglegesen a forgalmi adóval és a befizetéseknek a főkönyvbe való bevezetése után haladéktalanul leszámol a pénzügyigazgatással. A város csak a behajtás munkáját végezte, a pénzügyigazgatóság adóosztályának kivetése alapján. Eszerint az 1920. évre hét hónapi, az 1921. évre kilenc hónapi, az 1922. évben pedig a teljes esztendőre befizették a kirótt forgalmi adót.

A jövő 1923—1925. évi adóciklusra a pénzügyigazgatóság nemcsak a kivetést, hanem az adó behajtását is maga végzi. A jelenlegi munkásokkal persze ezt semmi esetre sem tudja a megfelelő időre keresztülvinni, azért előreláthatólag több új tisztviselőt kell alkalmaznia.

A pénzügyi bizottság nem ül össze. Beogradból jelenti tudósítónk: Sztojadinovity pénzügyminiszter közölte a kormánnyal, hogy képtelen a pénzügyi bizottság összehívására, mert az ülésen, amelyet már több ízben összehívtak, nem jelennek meg a tagok.

A német kormány proklamációja.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, jan. 10.

A birodalmi elnök a megszállandó területek lakosságához falragaszokon felhívást intézett, amelynek ez a szövege:

„Az erőszak politikája a békekötés óta a szerződéseket megszegve, a jogokat lábballal taposva, a német ipart, német munkásság kenyerét fenyegeti. A versaillesi szerződésnek a békét kellett volna meghoznia. A szerződészegést, amelyet a lefegyverzett néppel elkövetnek, az egész világ elé tárjuk és panaszt emelünk Európa és az egész világ előtt.

Ti tőrjétek el az egész német hazáért az idegen uralom sorsát! Tartatok ki hűségben, maradjatok nyugodtan. Igaz jogunk átérzésében komoly méltósággal álljatok ellent az idegen zsarnokoknak, míg fölvirrad a hajnal, amely megadja a jogunk az uralmat és néktek szabadságokat. Mi hűséget fogadunk nektek és segítséget ígérünk. Semmit sem fogunk elmulasztani, hogy nyomorotokat ne enyhítsük és a békéhez az utat megtaláljuk. A hazaszeretet áldozatainak meg fognak törni az idegenek terveit. Eljen az igaz jog. Cuno, birodalmi kancellár.”

A munkástözsdei járulékok befizetése.

Beeskerek, jan. 11.

Megírta a „Torontál”, hogy a szociálpolitikai minisztérium rendelete Beeskereken, Vrsacon és a Vajdaság több városában munkástözsdeket állítanak fel, mely munkaközvetítéssel és az állásnélküliek segélyezésével foglalkozik. A munkástözsde a munkásbiztosító-pénztártól teljesen független intézmény, melynek csak a pénzügyi kezelését végzik együttesen, kizárólag az egyszerűsítés okából.

Az új munkásintézmény fenntartási költségei nagy összeget emésztene fel, azért válik szükségessé, hogy a felek is hozzájáruljanak a felmerülő kiadásokhoz. A szociálpolitikai minisztérium igen helyes érzékkel úgy oldotta meg ezt a kérdést, hogy mindkét részt, vagyis egy a munkaadókat, mint alkalmazottaikat kötelezi a rendszeres pénzbeli támogatásra. Hogy azonban a befizetésnél aránytalanságok, esetleg sérelmek ne történhessenek és panaszra egy félnek se legyen indokolt oka, tarifáisan határozták meg a fizetendő járulékokat. A tegnap megérkezett kimutatás szerint a munkások és munkaadók a munkásbiztosítási pénztárnál érvényben lévő kereseti osztályok szerint a következő összegeket fizetik be:

Első osztály 0-72, második osztály 0-90, harmadik osztály egy dinár nyolc para, ötödik osztály egy dinár 62 para, hatodik osztály egy dinár 98 para, hetedik osztály két dinár negyven para, nyolcadik osztály két dinár 88 para, kilencedik osztály három dinár 48 para, tizedik osztály négy dinár 20 para, tizenegyedik osztály öt dinár négy para, tizenkettedik osztály hat dinár hat para, tizenharmadik osztály hét dinár husz para, tizennegyedik osztály nyolc dinár 64 para, tizenötödik osztály tíz dinár 38 para, tizenhatodik osztály tizenkét dinár 44 para és végül a tizenhetedik osztály alá tartozó munkások tizennégy dinár 40 parát tartoznak hetente befizetni.

A munkástözsdei járulékok 1923 január elsejétől számítódnak.

Ugyancsak tegnap jött meg a beeskereki munkásbiztosító-pénztárhoz a szociálpolitikai minisztérium 8507/922. számú rendelete, amelynek értelmében a baleseti járulékokat 1923 január elsejei érvénnyel nyolc százalékról hatra szállítják le.

A muzsljai Szilveszter epilógusa.

A tábla ítéletének kihirdetése.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 11.

A múlt év Szilveszter éjszakáján történt, hogy Juhász Mihály, Juhász István, Juhász János, Ormán Sándor, Hari Mihály és Máté István muzsljai legények együtt mulattak az egyik ottani vendéglőben. A nagy ivásnak még a reggel sem vetett véget, sőt délig is folytatták azt és jóval tizenkét órán túl járt az idő, amikor végre erősen beszeszelt állapotban hazafelé tartottak. Az uton valahogy összevesztek s csakhamar előkerült az állandó repriz: a bieska, amely azután alaposan elvégezte a maga dolgát. Mátét félórával később életveszélyes sérülésekkel behozták a beeskereki közorházba, ahol sebeibe még aznap belehalt.

Juhászék és társaik ellen emberölés címén megindult a vizsgálat. A múlt évben tárgyalta le a bűnpört a törvényszék büntető tanácsa, mely Juhász Mihályt öt évi fegyházra, Juhász Istvánt két évi börtönre, Juhász Jánost, Ormán Sándort és Hari Mihályt pedig hat-hat hónapi börtönre és száz-száz dinár pénzbüntetésre ítélte. Fellebbezésükre tegnap érkezett meg a tábla határozata, mely Juhász Mihályt büntetését három évi fegyházra, Juhász Istvánt másfél évi börtönre szállította le, a harmadrendű vádlottak elsőfoku ítéletét pedig helybenhagyta.

Királyi kegyelem folytán az első vádlott büntetésének egy negyed-részt, a másodikéé a háromnegyed-részt, a többieknek pedig a teljes büntetését elengedik.

Ugyancsak tegnap délelőtt még egy fellebbezési ügyben hirdették ki a legfelsőbb bíróság, a semmitőszék döntését. A vádlott ezuttal Arsenov Cveta beogradai földmives, aki 1921 november 9-én Beodrán borszából botalt annyira elverte Morotvanszki Miroszavljev beogradai földmivest, hogy az sérüléseibe rövid idő múlva belehalt. Az elsőfoku bíróság erős felindulásban elkövetett haláltközö sulyos testisértés címén három évi börtönre ítélte el, amit most a semmitőszék változtatás nélkül jóváhagyott, illetve megerősített.

HIREK

Eljegyzés. Léderer Margit Veliki Beeskerek, Neumann Ferenc Csenej, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

A devizaodborok irattára. Megírta a „Torontál”, hogy január elsejével megszüntették működésüket a Narodna Banka kebelében dolgozó devizabizottságok. Pénzügyminiszteri rendelet szerint a devizaodborok az illetékes kereskedelmi- és iparkamarának adják át irattárukat. Ha tehát valamelyik kereskedőnek vagy vállalatnak utólagosan az irattárban megtalálható adatokra volna szüksége, kérelmével az illető devizaodbor székhelyén lévő kereskedelemi- és iparkamara-hoz fordulhat.

A Taras—Elemér vizsabályozó társulat ülése. A Taras—Elemér—Muzslja vizsabályozó társulat tegnap ülést tartott, amelyen kisebb jelentőségű ügyekben határozott.

Áthelyezés. Az alispáni hivatal tegnap a belügyminisztériumtól értesítést kapott, hogy Tillinger György subotica rendőrkapitányt Beeskerekre helyezte át. Az értesítés nem mondja ki, hogy Tillinger milyen minőségben kerül Beeskerekre.

Leszurta a haragosát. Zlatár Juli óecska földmives tegnap az utcán szembekerült régi haragosával, Drinko Gilezával. Zlatár jó alkalomnak vélte a véletlen találkozást, bosszujának kitöltésére. Bieskát rántott és rátámadva a védtelen földmivesre, több ízben markolatig testébe döfte. Drinko Gilezán a nagy veresétség folytán eszméletlenül esett össze. A szerencsétlen ember sérülései oly sulyosak, hogy kevés remény van felépüléséhez. Zlatár ellen megindult az eljárás.

Udvari bál. Beogradból jelenti tudósítónk: Kedden este fél 11 órakor kezdődött meg a régi konak hatalmas hangversenytermében a Maria királyné tiszteletére rendezett udvari bál. A királyi pár bevonulását a nemzeti himnusz kísérte. Majd a király megnyitotta az első kólót. A királyné udvarhölgyei és vendégei társaságában figyelte a táncot. Az egybegyűlt magas vendégsereg reggel három óráig maradt együtt.

A vállalatok építkezése. A lakásbizottság tegnap délelőtt tartotta első ülését és azon elhatározta, hogy az építésre kötelezhető vállalatok és magánosok névjegyzékének összeállítására a pénzügyigazgatóságtól kér felvilágosítást. A válasz megérkezése után behívják az érdekelteket és megbeszéljük velük az építkezés idejét. A legtöbb vállalatnak csak egy évi határidő fognak adni.

Ninesity dr. görög kitüntetés. Athénből jelenti: A görög király Ninesity Momesilo dr.-t a görög Szent védnök rendjellel tüntette ki.

Uj magyar lap Beogradban. Beogradban „Szervezett Munkás” címen új magyarnyelvű lap jelenik meg, amely a jugoszláviai szövetségi szakszervezeti tanács közlönye. A lap hetenkint egyszer, vasárnapon jelenik meg.

Leszállítják a dohányt. A Beeskerek környéki dohánytermelők tegnap kezdték meg az évi dohánytermelés beszállítását. Az átvétel tegnap az egész napon át folyt.

A devizanaplók legalizálása. A Bánati Kereskedelmi- és Iparkamara felhívja az összes hatásköre alá tartozó devizaügyletekkel felhatalmazott pénzintézeteket, cégeket, hogy a pénzügyminisztérium által a legújabb devizarendelethez előírt devizanaplókat a kamarához legalizálás (megerősítés) végett küldjék be.

Öt hónap betöréses lopásért. Nemesev Milán kumáni földműves 1922. év július hó 23-án behatolt Multy Milos lakásába és onnan egy zsák búzát emelt el. Előző napon pedig lopást kísérelt meg Csuresity Milos kárára. A becskerekai törvényszék büntető tanácsa tegnapi napon tartott főtárgyaláson hat hónapi börtönrre ítélte Nemesevet.

Egészségügyi szállományra nem kell vámet fizetni. Beogradból jelentő tudósítók: Az egészségügyi minisztérium feloldotta az egészségügyi anyagokat a behozatali vámtól.

Olasz Petőfi-ünnepély. A budapesti „Corvin Mátyás”-egyesület január tizenegyedikén nagyszabású, olasz nyelvű Petőfi-ünnepélyt rendez, amelyen Berzeviczy Albert, Ferenczy Zoltán, Kőszegi László és Paulay Ervin szerepelnek.

Művészt a Kaszinóban. A veliki becskerekai műkedvelő társaság a több oldalról elhangzó felszólításnak engedve, vasárnap este megismétli Szilveszter-esti műsorát. Karaván után tánc. A rendezőség már most hangoztatja, hogy a közönség szigorúan utcai ruhában jelenjen meg. Jegyek Mangoldnál már most előjegyezhetők s szombaton reggeltől kiválthatók.

A bosszu műve. Balázs József műzsljai földműves a múlt év szeptember 14-én bosszúból megtámadta és megverte Schmidt Ferenc községbeli földművest. A becskerekai törvényszék büntető tanácsa mint elsőfokú bíróság ezért súlyos testi sértés büntetésében bűnösnek mondta ki és elítélte öt hónapi börtönrre. A legfelsőbb bíróság, a novisadi semmitörvényszék helyben hagyó ítéletét tegnap olvasták fel Balázs József előtt.

Bonyolódik a tarasi gyilkosság ügye. Megirtuk, hogy Tarason gyilkosság történt, melynek áldozata Pravalac Dusan ottani földműves. A csendőrség erélyesen folytatja a nyomozást a rejtélyes bűnyűben, mindezt azonban nem sikerült a tettest elfognia, vagy legalább is oly adatok birtokába jutni, amelyekről a gyilkos személyére lehetne következtetni. A csendőrség most új irányban kezdi meg a vizsgálatot.

A vendéglősök mozgalma. A becskerekai vendéglősök és szőlőtermelők mozgalmat indítottak hogy Becskerekben hordóhitelesítési hivatalt állítsanak fel. A hitelesített hordók nagyban elősegítenék a borkereskedelem gyorsabb lebonyolítását.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Becskerek. — Telefon-szám 329.

Átutalások, hitellevelek és csekkek az összes bel- és külföldi piacokra, valamint valutabiztosítások árukitételre kaphatók — a begradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Szerb Szövetkezeti Bank R.T. fiókjánál (Srpska Zadruga Banka D. D.), Veliki Becskerek. — Telefon 43 és 47.

* Katonai tudakozó iroda Veliki Becskerek, Aleksandrova-u. 27. Telefon 32. Az iroda főnöke ny. törzstiszt. Elfogad mindenféle katonai ügyre vonatkozó megbízásokat és mindenkinek kívánt felvilágosításokkal szolgál. 1. Kinek áll jogában magát a katonai szolgálat alól teljesen felmentetni. 2. Kinek van törvényadta joga rövidített katonai szolgálatra, illetve kinek kell csak kettő, öt, hat, vagy tizennyolc hónapig szolgálnia. 3. Ki köteles teljes két évet szolgálni. Mindenki utbagazítást kaphat hogyan, hol és minő okmányok szerzendők be, minő kérvény irandó és hol kell azt

benyújtani, hogy katonai ügye mielőbb elintéztessék, kaphat tanácsot, utasításokat és segítséget ahhoz, hogy az esetleg elkövetett mulasztása vagy hibája jóvátehető, ne hogy többet szolgáljon, mint amennyit a katonai törvények és szabályok előírnak.

* Átutalásokat és csekkektől kímélő — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközölhető. Nagybecskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezér-gazgató 52.

A nemzetköziség utolsó óráit éli Németországban.

Jobboldali forradalom állítja talpra a német birodalmat. — Beszélgetés a bajor fascista vezérével.

— A „Torontál” müncheni munkatársától. —

München, január 10.

A „Torontál” müncheni tudósítója felkereste Hitlert, a bajor fascista vezérét, hogy nyilatkozzai alapján tájékoztassa olvasóinkat a fenyegető bajor reakcióról.

— Ismeri Mussolinit? Mennyiben hasonlít az ön pártja az olasz fascista pártjához? — volt első kérdésem.

— Mussolinit nem ismerem — mondja Hitler — sohasem láttam, soha vele nem találkoztam, sőt összeköttetésben sem vagyok vele.

A német nemzeti szocialisták szervezete legalább is olyan régi, mint a fascista. Annak, hogy eddig nem értünk el oly eredményeket, mint Mussolini, egyedüli oka az, hogy Olaszország győző állam, ahol a nemzeti erők maradtak felszínre, míg minálunk a destrukció győzött s a nemzeti elem a legrettenetesebb elnyomás alatt szenved. Mussolini helyesen ismerte föl a helyzetet, tudta, hogy a bolsevizmust csak a radikális eszközökkel lehet kiirtani. Azok, akik azt hiszik, hogy az olasz fascizmus muló dolog, óriási tévedésben vannak. Azok az államok, amelyek a nyugati kultúra szellemében óhajtanak nemzeti életet élni, kénytelenek lesznek Olaszország példáját követni. A vörösek még nem adták fel a győzedelmes világgazdasági forradalom reményét. Ellenkezőleg Németországban is nap nap mellett olvashatjuk a marxista sajtóban, hogy a világgazdasági győzedelmes fog bevonulni Németországba. Ennek a veszedelemnek megakadályozása képezi a német nemzeti szocialisták programját. A marxizmus győzelme a mai világgazdasági összecsúszást jelentené és ez olyan állapotok megteremtésében nyilvánulna, aminek Oroszországban uralkodnak. A marxisták győzelmének legbiztosabb és leghatásosabb eszköze a parlamentarizmus. Nincsen olyan állam, amelynek parlamentje a nép akaratát fejezné ki. Hiszen tudjuk, hogyan jönnek létre a parlamenti pártok és többségek. Terror, vesztetés képezi a parlamenti pártok és többségek alapját. Egyik államban pénzzel, a másikban csalással, a harmadikban terrorral erőszakolják ki a többséget. Az ugynevezett demokratikus Németországban a marxista szakszervezetek a legdurvább terrorral erőszakolják tagjait, hogy a választáson a párt jelöltjeit juttassák diadalra. A parlamentben senki sem törődik a néppel. A többségek irányítják a kormányokat. Nem a kormányok kormányoznak, hanem a többségi pár-

tok. A kormányok csak szolgáló végrehajtói a többségi pártoknak, amelyek azonban nem képviselik a nép többségét. Németország lakosságának kilencven százaléka például torkig van a mostani rezsimmel, de letázni még sem tudja. Egynéhány ember kezében tartja a hatalmat és visszaél vele. Polgári kabinetjeink állandó kompromisszuma egy-egy hadállás feladását jelenti. A vörösek ott ahol lehet, kivonják magukat a felelősség alól és készítik elő a maguk győzelmét. A parlamentarizmus a tehetség megölője. A helyett, hogy a tehetség érvényesülne, a partérek érvényesül. A katolikus egyházban jut az igazi demokrácia legjobban kifejezésre. A leggyönyörűbb példája ennek éppen a papaválasztás. Itt nem pártok, a klikkek diadalmaskodnak, hanem a legkiválóbb emberek. Akiben van vezéri képesség, az kerül vezéri helyre, az uralkodik s annak engedelmeskedik vakon a katolikus népek milliónyi serege. A parlamentarizmus megöli a tehetséget, ez a rendszer járatta le a tekintélyt, tekintély nélkül pedig megszűnik minden állami élet. Egy új világgazdasági szernek kell jönnie, amelyben hivattott férfiak, méltó vezetők fogják intézni a nemzetek sorsát. A nemzetköziség helyett a nacionalizmusnak kell győznie. A nemzetköziség hazug jelszó, nemzetközi nép nem létezik. Német, francia, olasz, magyar, hontentotta máskep érez, nem igaz, hogy a különböző fajokat egy nemzetközi taborban egyesíteni lehet, mert minden népek más-más a nemzeti érzése és éppen ez a nemzeti érzés képezi az egyes népek legnagyobb erejét. Éppen olyan lehetetlenség a kommunista állam. A magánvagyon intézménye nélkül nincsen élet. A marxisták kommunista tana is ugyanezt akarja végeredményben, csak hogy a magánvagyont az ő tanai szerint egyetlen kézben központosulna. A marxizmus diadala a keresztyénység halálát jelentené, kultúra helyett barbarizmus uralkodna.

— Németországban ez a marxizmus a következő hónapokban meg fogja kísérelni a hatalmat teljesen magához ragadni. Itt Bajorországban azonban hiába fog kíséreltezn. Itt nem lesz többé bolsevizmus. Pártunk minden elképzelhető eszközzel megghusítja ezt. Fegyvereinkben nem leszünk válogatósak. Ha kevesebben is lennénk, felvesszük a harcot s vagy győzünk, vagy megsemmisülünk. Az országban, a fal-

vakban a gazdák semmit sem remélhetnek a marxizmus győzelmétől, attól nem kell tehát tartanunk, hogy a parasztság hozzájuk csatlakozik; a városokban pedig oly erősek vagyunk, hogy a marxisták alatt bizonytalanná tettük a faját. A nemzeti szocializmusnak győznie kell, mert különben ütött Németország utolsó órája. Addig, míg az ország élén nem lesz olyan nemzeti kormány, amely kifelé szövetségképes, addig nem remélhetünk jobbrafordulást. A mai, ugynevezett demokratikus uralom sem kifelé, sem befelé nem képvisel tekintélyt, egy hatvan milliós nemzetnek olyan tekintélynek kell lennie, amelynek barátságáért nagy nemzetek versenyeznek.

Arra a kérdésemre, hogy nem fél-e, hogy a megnövekedett taborban sok az überläufer, vagyis azok az elemek, amelyek a szocialistáktól átpártoltak, hogy a nemzeti szocialisták pártját belülről szétrobbantsák, csak annyit mondott Hitler:

— Nem a tömegek képezik a mi erősségünket, hanem rohamcsapatunk. Ezekbe pedig csak azokat vesszük fel, akik tűzön vízen mennek eszmeinkért. Rohamcsapatunk oly kiva óak, hogy velük nem győzni lehetetlenség.

A Hitlerrel való beszélgetés után egy magas rendőri tisztviselővel beszélgettem, aki felhívta figyelmemet a nemzeti nacionalistákra, mondván:

— A párt olyan komoly, hogy tavaszig nagy eseményekre lehetünk elkészülve.

Szervezkednek a lakók.

Főleg tisztviselők szervezkednek a nagy bér miatt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jan. 11.

A lakástörvény életbeléptetése, mint előrelátható volt, nagy konsternációt keltett a lakók körében. A háztulajdonosok némelyike — szerencsére jelentéktelenebb, kisebb része — oly iszonyu mértékben emelte házbéréit, hogy a bérlők jogos felháborodását vonta maga után. Nagy baj az, hogy a háztulajdonos sok esetben nem vette figyelembe lakója anyagi helyzetét és éppen olyan arányban emelte a bérét, mint a jó viszonyok között élő bérlőjének. Emiatt az eljárás miatt főleg a tisztviselők elégedetlenek, akiknek fizetésük alig elegendő a mindennapi életre s távolról sem jut a megnagyobbodott lakbérre.

A fixfizetésű lakók egyébként reménykedéssel várják a lakásbíróság első döntését, mert hisz kétségtelennek tartják, hogy a bíróság teljes mértékben alkalmazkodik a törvény azon rendelkezéséhez, mely előírja, hogy a bér megállapításánál tekintetbe kell venni nemesak a lakó, hanem a háztulajdonos vagyoni helyzetét is. A vagyonos házigazda tehát nem emelhet oly mértékben a szegény bérlőjének, mint a lakbérre rászoruló tulajdonos.

Az érdekelt lakók körében — értesülésünk szerint — rövidesen mozgalom indul meg. Az akciói tisztviselőbérlők iniciatívájára kezdődik s a többi vajdasági város alakulataihoz hasonlóan meg akarja alakítani Beeskereken is a lakásbérlők szövetségét. A kezdeményezők ezzel a programmal kívánják fellépni: „Egy fillérrel sem fizetünk többet”, — céljuk pedig, hogy a kormánytól sürgős intézkedést kérjenek az emelés arányának megállapítására.

MUNKÁSOK!

A Velikibecskereki Cukorgyár és finomító üzemét folyó hó 15-én, hétfőn reggel 6 órakor folytatja.

56

I^a BURGONYA

érkezett, nagyobb szállomány. Bármily mennyiségben igen jutányos áron kapható **MLADEN FRENC**-nél, a volt Oldal-féle (Roknics) fényképészeti műteremmel szemben. 59

Révai Adolf Subotica,
Terezijina ulica 1. Telefon 551.

Ajánl vagontelekben mielőbbi szállításra elsőrendű **meszet**, beocsini portlandcementet és száraz, vellázott **faszenet**. 29

Eladó ház

az Ecskai-uton, a vasuti órháztól vissza a második, mely áll 2 szoba, 2 konyha, éléskamra és pincéből. Vétel esetén azonnal beköltözhető. 57

Bővebbet a helyszínen a tulajdonosnál.

Veszünk disznósirt és szalonnát

minden mennyiségben a legmagasabb napi áron

Kanitz és Leipnicker,
Militijeva u. 43. Telefonszám 27.

Tisztelettel jelentem, hogy a
„BATA” cipő-üzlet
főtéri fióklerakatát
átvettem.

Kérem a m. t. vevőközönséget, hogy szükségletét a jövőben nálam szerezze be, ahol elsőrangú gyártmányt kap olcsó áron.

Jovan Toskovič

Eladó

egy hatjárta malom a hozzá tartozó 4 hengerekkel, egy tartalék dupla sima hengerekkel, 2 pár malomkő, 1 Diesel-motor, 1 gőzgép, továbbá a lakóház, magtár és 2 istállóval együtt.

A malom egyedülálló a faluban és vasútállomás van.
Cím a kiadóhivatalban — 60

„Triglav” biztosító társaság Vel. Becskerekén

keres utazó tisztviselőket fix havi fizetés, utiköltség és magas jutalék mellett.

Jelentkezni lehet: Svetosavska (Szerbtemplom) u 2. Tel. 139.

Narancs

Citrom

Mandarin

és az összes fűszer-, festék- és gyarmatárak

Özv. Guttman Jakabné és Fiai cégnél
Veliki Becskerek.

Keresek megvételre

májusi bérlőköltségre **egy házat** 3-4 szobával és melléképítményekkel.

Leveleket közelebbi részletekkel kérem:
Hirtenstein László Beodra címre. — 53

A közelgő ünnepek alkalmából fedezze szükségletét

Velizar S. Paunović

rőfös- és divatárkereskedésében V. Becskerek, Aleksandrova u.
Interurban-telefon 13.

Legszolidabb bevásárlási forrás! Ritka alkalom!
Nagyobb mennyiségű és legjobb minőségű
rőfösárak érkeztek, melyeket mig a készlet
tart, a legjutányosabb árban árusít ki.

Nagy választék

különösen francia és angol szövetekben férfiruhára és felöltőre, női utcai és utazókosztümmöknök, továbbá Molinóban, grenadinban minden színben, markizet, panama, fullár, batiszt, zefir, szatén, lenvászon, ruhabélés, kendők, barchet, nyersselyem, krepdeszin, taft, gabardin, kamgarn, elegáns ..... asztalterítő, szőnyegek stb.-ben. ....

Lópokrócok és butorszövetekben, pap'anokban mindenféle
..... színben és szabókellékekben dus választék! .....

Tekintse meg dusan felszerelt raktáramat és győződjék meg személyesen, hogy üzletemben találja a **legjobb árut**, ... a legnagyobb választékban és legolcsóbb áron! .....

Eladás nagyban és kicsinyben!

1976

Nagybecskereki Népbank Részvénytársulat.

Hirdetmény.

A „Nagybecskereki Népbank Részvénytársulat” folyó hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlése, a minisztérium utólagos jóváhagyásának fenntartásával, elhatározta a részvénytőkének 1.000.000 koronáról 4.000.000 koronára (1.000.000 dinárra) való felemelését. A közgyűléstől nyert megbízás alapján az igazgatóság egyelőre 2500 darab, egyenkint 100 dinár névértékű új részvényt bocsájt ki és ajánl fel a régi részvényeseknek a következő kibocsájtási feltételek mellett:

a) 4 darab 100 korona névértékű részvény egy darab 100 dinár névértékű új részvény átvételére jogosít;

b) az elővételi jog a régi részvények bemutatása mellett folyó hó 18-tól kezdve 1923 január 15-ig gyakorolható a bank pénztáránál;

c) kibocsájtási ár 140 dinár részvényenkint, fizetendő az elővételi jog gyakorlása alkalmával, de legkésőbb 1923 január 15-én;

d) az új részvények 1923 január 1-től kezdve részesednek a társulat nyereségében. A folyó évi december 31-ig eszközölt befizetések után a bank 8% kamatot térít a fizetés napjától 1922 december 31-ig. Az 1923 január 1-e után teljesített fizetések után pedig a kibocsájtási áron felül 1923 jan. 1-től a fizetés napjáig 8% kamatot fizetendő.

Amidőn a fenti közgyűlési határozatot t. részvényeseink tudomására hozzuk, van szerencsénk őket elővételi jogaik gyakorlására ezenel tisztelettel felkérni.

Veliki Becskerek, 1922 december hó 18-án.

A Nagybecskereki Népbank R.-T. 2241 igazgatósága.

Egy ház

berendezett, jólmenő vegyeskereskedéssel, 800 □-öl kerttel, más vállalkozás miatt azonnal eladó.

Josó János, Torda.

VR SAC és vidékén HIRDETESEKET a „TORONTAL” részére felvesz 938

GRÓB JENŐ
hirlap hirdetési iroda, VR SAC.

